

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde og omdele en redegørelse af fordelene og ulemperne ved etablering og byggeri af en international frihavn i Grønland. Dette med henblik på at opnå størst mulig gavn af øget trafik i nordvestpassagen på længere sigt. Redegørelsen skal færdiggøres til EM 2021.
(Atassut Inatsisartutgruppe)

Svarnotat

(Naalakkersuisut for Finanser)

1. behandling

En frihavn er et havneanlæg der, i toldmæssig henseende, betragtes som udland. Selve havnen med tilliggende landarealer, pakhuse og industrielle virksomheder opfattes som liggende uden for det almindelige afgiftsområde..

Formålet med en frihavn er at give virksomheder mulighed for at undlade at betale afgift når en afgiftspligtig vare ankommer til landet. Det betyder, at virksomheder, der indfører afgiftspligtige varer kan vælge at oplægge disse varer på et lager i frihavnen, og først senere afgiftsanmelde varerne, når varerne overgår til almindelig omsætning eller genudføre varerne i forbindelse med eksport til udlandet. Herved opnår virksomhederne en likviditetsmæssig fordel.

I den gældende lovgivning søges der allerede i dag taget hensyn til virksomhedernes likviditet, idet virksomhederne har mulighed for at få forlænget kredittiderne. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at de nuværende regler i mange tilfælde tager et rimeligt hensyn til virksomhedernes likviditet.

Naalakkersuisut finder ikke, at der i dag indføres afgiftspligtige varer, med henblik på genudførelse, i et omfang som kan begrunde overvejelser om etablering af en frihavn. I 2019 blev der således alene genudført 2 leverancer. Begge leverancer indeholdt varer til krydstogtskibe. I år har der ikke hidtil været sager om genudførelse af afgiftspligtige varer.

En frihavn skal underlægges toldmyndighedernes kontrol, såfremt afgiftsunddragelser skal forhindres. Det vil være nødvendigt at føre et konstant opsyn med området, varernes tilførsel og afgang, samt trafikken til og fra området i øvrigt. Ved oprettelse af en frihavn, vil der derfor blive tale om en udvidelse af toldfunktionens kontrolopgaver. Det nøjagtige omfang af

hvor meget toldfunktionens ressourceforbrug vil stige i tilfælde af, at der etableres en frihavn, vil blandt andet afhænge af frihavnens indretning.

Da frihavnens område fysisk set nødvendigvis skal være isoleret fra øvrig havneaktivitet må der påregnes også anlægsudgifter ved etablering af en frihavn. Omfanget af sådanne lader sig på det foreliggende grundlag ikke nærmere estimere, men det er almindelig kendt, at anlæg af havne og tilhørende faciliteter kan være meget omkostningstunge.

Naalakkersuisut finder det videre ikke dokumenteret, at frihavne kan stimulere vækst, alene ved at gøre det lettere at importere varer, eller give mulighed for at bestemte sektorer kan koncentrere deres økonomiske aktivitet indenfor et afgrænset fysisk område. Det synes således nødvendigt, at investere og innovere indenfor flere områder i sammenhæng med frihavnene, herunder investering og udvikling indenfor infrastruktur, arbejdskraft m.m.

Erfaringer fra andre lande viser, at frihavne ikke så meget skaber vækst men i stedet omdirigerer eksisterende økonomisk aktivitet til området gennem afgiftslempelser, hvilket i sidste ende kan medføre konsekvenser for samfundsøkonomien. Frihavne antages i den forbindelse, at øge muligheden for skatteunddragelser og hvidvaskning af penge, hvorfor Europa-Parlamentet i 2019 opfordrede til at lukke frihavne indenfor EU.

Der ses endvidere eksempler på, at organiseringen af frihavnen samt skatte- og afgiftsfriheden indenfor frihavnsområdet kan medvirke til at begrænse og forvride konkurrencen mellem aktører indenfor havneområdet og sammenlignelige aktører udenfor frihavnsområdet. Der er således risiko for at priserne indenfor enkelte områder, på grund af monopollignende tilstande, vil blive urimelig høj i forhold til prisen på et konkurrenceudsatte marked, selvom at den tjenesteydelse som udføres er på linje med de tjenesteydelser som udføres andre steder udenfor frihavnsområdet. Ligesom at skatte- og afgiftsfriheden i frihavnen i andre tilfælde kan betyde, at det er billigere at drive virksomhed indenfor frihavnsområdet i forhold til udenfor området.

Samlet finder Naalakkersuisut ikke, at der med de nuværende handelsmønstre er et reelt behov for at oprette en frihavn, ligesom det er tvivlsomt om virksomhederne kan opnå væsentlige fordele ved en frihavn.

På den baggrund er det Naalakkersuisuts vurdering at iværksættelse af overvejelser eller initiativer til oprettelse af en frihavn bør udskydes, indtil der måtte vise sig et mere konkret begrundet behov.

Med disse bemærkninger indstiller Naalakkersuisut, at forslaget forkastes, men såfremt et flertal støtter op om forslaget, vil en realisering indgå ved en revision af de af Naalakkersuisutområdet for Boliger og Infrastruktur allerede igangsatte sektorplaner på havneområdet.